

Ingyenfüzet: „A zöldmezők gazdálkodásáról.”

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 52. szám.

Vasárnap, december 20

Nem olyan kétségbeejtő a helyzet, mint egyesek hirdetik, mondotta Károlyi Gyula gróf miniszterelnök a képviselő- házban.

A képviselőház december hó 9-iki, szerdai ülésén Károlyi Gyula gróf miniszterelnök hosszabb beszédben válaszolt mindazokra a felszólalásokra, melyek a miniszterelnöki jelentés több hetes vitája alkalmával elhangzottak. A miniszterelnök beszédéből az alábbi nagyfotosszerű részleteket közöljük:

A miniszterelnök először a népszövetségi jelentésben foglaltakra tért ki. A népszövetség tanácsa készségesen vállalkozott arra, hogy betekintsen pénzügyeinkbe és tanulmányozás után hozzászóljon azokhoz. Több oldalról kifogásolták, hogy a Népszövetség bizottsága rámutatott különböző okokra, amelyek a pénzügyi nehézségeket elő-

Népházavató ünnep és hősi emléktáblaleplezés Kerta községben.

(Lásd a szöveget.)

idézték, nem mutatott rá azonban arra a legsúlyosabb okra, hogy a pénzügyi nehézségek oka az elhibázott békeszerződés. Hogy ez így van, ezt mindnyájan tudjuk és érezzük. Tudják ezt külföldön is nagyon sokan és napról napra többen. De nagyon kevéssé tájékozott és kevéssé ismeri a Népszövetség gondolkodását, aki azt várta volna a Népszövetség egy kiküldött szakbizottságától, hogy itt nálunk lefektessen egy olyan megállapítást, amely feltétlenül tuhaladta az ő hatáskörét és amelyből nekünk sem lett volna hasznunk, mert a Népszövetség tanácsában ez igen nagy visszatéttséget keltett volna.

Határozottan előnyünkre szolgál a jelentésnek az a megállapítása, amely Magyarország hitelképességét konstatálja s megállapítja, hogy mint bármely más ország, Magyarország éppen olyan kevéssé lehet képes arra, hogy rövidlejáratú kölcsöneit visszafizesse, továbbá megállapítja, hogy pénzügyi nehézségeink nagy része visszavezethető a gazdasági termények árcsökkenésére, minthogy Magyarországnak túlnyomóan agrár termékei vannak.

Megállapítja a jelentés, hogy kötelezettségeink teljesítésére exportunkat növelni, importunkat pedig csökkenteni kell. Ismételten hallottuk azt, hogy ez a megállapítás kissé felületlen, vagy legalább is hiányos. Valójában nem jelent mást, mint hogy kimutatja a mostani gazdasági berendezés képtelenségét, annak lehetetlen következményeit és ebből, ha szószerint nem is mondja a jelentés, de más következtetést vonni nem lehet, mint hogy az általános gazdasági állapotokon és összetételeken változtatni kell.

A Népszövetség jelentése nagy súlyt helyez arra, hogy Magyarország államháztartásának egyensúlyát a saját erjéből hozza helyre és ezzel biztosítsa belső fizetési eszközét és ne lépjen az infláció útjára.

Alapvetően fontos tételnek tartom magam is, hogy minden erőnk megfeszítésével tartsuk a pengő belső értékét és az infláció útjára ne lépünk. Összes törekvéseink és erőfeszítéseink erre irányulnak és erre fognak irányulni a jövőben is.

A pénzügyi egyensúly fenntartása.

— A Népszövetség bizottságának véleménye a kormány véleményével megegyezik abban is, hogy a mostani gazdasági helyzetben a 800 millióos színvonalú költségvetés az, amely reális számítással elérhető és fenntartható. Sajnos, hogy erre a színvonalra azonnal rálépni nem tudunk. A kormány azt a kötelezettséget vállalta, hogy ebben az évben a 890 millióos költségvetést lecsökkenti. A csökkentés igen tetemes, mert benne vannak az összes költségvetésen kívüli terhek is. A nyár elején megszavazott költségvetés 879 millió volt, ehhez hozzájárultak azonban igen tetemes kiadások is, ugyhogy tulajdonképpen 990 millió pengő körül jár a költségvetés. Amit most a kormány végrehajt, körülbelül 100 millió pengő csökkenést jelent.

— Alapos reménységünk van arra, hogy fenn tudjuk tartani ebben a költségvetési évben az egyensúlyt belső jövedelmeinkkel, a hiányzó részt pedig ez év nyarán fölvevett 5 millió angol fontos kölcsönből tudjuk pótolni. Mint hogy azonban a jövő esztendőben kölcsönre nem számíthatunk, tehát kizárólag az állam jövedelmeire vagyunk utalva, nekünk költségvetési kiadásainkat ahhoz kell szabni, amilyen jövedelem várható és reális számításokkal be is folyik.

— Hogy a csökkentést érvényesítő intézkedések igen kellemtelen, súlyos áldozatokat rónak az ország lakosságára, az természetesen másként nem is volt elképzelhető. Mindazok az intézkedések, amelyeket ebből a célból tettünk, nagyon könnyen kritika tárgyává tehetők. Azonban a kormány kénytelen a kérdések összefüggő csoportját a maga egészében nézni és ha az a meggyőződése, hogy itt az inflációt mindenáron el kell kerülni, úgy semmiféle áldozat nem olyan nagy, mint az az áldozat és a nagy károsodás az ország egyetemére és minden egyes polgárára, amelyet az infláció jelentene.

— Gaal Gaston felszólalásában az évi költségvetést 5—600 millióra gondolta leszállíthatónak. Nem vagyok képes felfogni, hogy ez hogy volna lehetséges és hogyan lehetne az 500 milliósi keretben az államigazgatást fenntartani. Mindenesetre meg fogom kérni a képviselő urat, hogy erre vonatkozó elgondolását közölje velem. A kormány kénytelen volt az állam pénzügyi helyzete szempontjából több súlyos rendelkezést hozni. Kénytelen volt az illetmények leszállításához nyulni és az adókat emelni. Ha ezt nem tettük volna, az államháztartásban súlyos deficit következett volna be, ami igen súlyos következményeket vont volna maga után. Hogy azonban a jövedelmet biztosíthassuk, köteleességévé vált a kormánynak nemcsak az adókat kivetni, hanem azokat behajtani is. Annnyira felgyülemlettek ugyanis a hátralékok, hogy a kormánynak kötelessége volt ezen az állapoton segíteni. Ahhoz, hogy az államháztartás deficitet helyzetbe került, nagyon sokban hozzájárult a 220 millióra emelkedett adó- és illetékhátralék. Nagy meglepéssel kell megállapítanom, hogy az utolsó időkben az adófizetési készség nagyobb mértékben nyilvánult meg és az adóhátralékok a múltéhoz képest nagyobb mértékben csökkentek.

A szövetkezeteknek nagyobb szerepük lesz a közeli jövőben.

— Tökéletesen magamévá teszem azt a tételt, hogy nem szabad tulzába vinni a takarékoskodást, mert ez más oldalon megbosszulhatja magát. Az állami üzemek felülvizsgálása az egész vonalon folyamatban van. A lehetőség szerint kívánjuk részint a leépítést, részint az üzemek megszüntetését keresztülvinni. De az üzemek megszüntetésénél feltétlenül figyelembe kell venni a munkaalkalmak és a munkaelbocsátások kérdését is. Éppen ezért lasabban és megfontoltan kell eljárni.

— A kormány a takarékoskodást nem is akarja odáig vinni, hogy minden olyan munkaalkalmat, amelynek lehetősége megvan, fel ne használjon. A munkanélküliség egyedüli helyes és egészséges megoldás: munkaalkalmak teremtése. Helyzetünk ugyan nem engedi meg, hogy oly mértékben teremtünk munkaalkalmat, amilyen mértékben szükséges lenne, de ami van, azt fel kell használnunk.

— Egyszerűsíteni kellene sok tekintetben az államigazgatást, de ezt ötletszerűen, máról-holnapra behozni nem lehet, de nem lehet megoldani egyes kérdések kiragadásával sem. A személyzet csökkentésének kérdése megint az állás nélküli diplomás emberek problémáját állítja elének, tehát a kérdés másik oldalára is figyelemmel kell lenni. Sok szó esett a szövetkezetekről is. A szövetkezeteket a nép érdekében való elgondolásnak tartom. Mezőgazdasági szempontból is sokkal nagyobb szerepük lesz a szövetkezeteknek a közeljövőben. A szövetkezeteknek, ha helyes célkitűzéssel és megfelelő vezetéssel működnek, állami támogatás nélkül kell munkájukat elvégeznök.

Főterményünk továbbra is maradjon a buza!

A miniszterelnök ezután a kereskedelmi szerződésekről szólt. Régebben az ilyen szerződések megkötése mindkét fél számára gazdasági eredményeket és biztosítékot jelentett és azok alapján számításokat lehetett csinálni. Az utóbbi időben ez a helyzet is megváltozott. Azt lehet mondani, hogy ma gazdasági vámháboru van, az egész világ, egész Európa gazdasági lövészárkokkal és drótsövényekkel van körülvéve és napról-napra újabb ilyen drótsövények merednek elének.

— Most úgy áll a helyzet, hogy állandó tárgyalások, alkudozások folynak és ez tart mindaddig, amíg a gazdasági háboru is folyamatban van. Fokozza a helyzet súlyát a pénzügyi bizonytalanság és a devizakorlátozások fennállása. Ez éppen a fő oka annak, hogy messzemenő gazdasági marsrutát, — nem akarok kormány-programmot mondani — nem lehet adni. Nem öt-tíz évre, de még egy fél esztendőre sem tudja előre megmondani senki, milyen

lesz a gazdasági helyzet és milyen konjunkturák fognak előállni. Nálunk, kifejezett agrárállamban, ez az általános helyzet természetesen súlyosan érezteti hatását, hiszen azon ugrásszerűen változtatni nem lehet.

— Lehetőleg kerülni kell az egyoldalú gazdálkodást a piacok szerzésével, a szerződések által adódó helyzetek kihasználásával kell gazdasági eredményeinket fokozni, azonban az adott pillanatnyi helyzethez képest nem rendezhetünk át, mert hiszen ami most jó konjunkturának látszik, legközelebb már rossz lehet. Óva intem a gazdátársadalomtól az iránytól, amely a búzatermelést háttérbe akarja szorítani. A buza főtermény kell, hogy legyen és bizonyos mértékben export is legyen. De sulyt kell helyezni a tengeritermelésre is, amelyből többnyire importra szorulunk. Igen nagy exportlehetőségek vannak a gyümölcsnél és a csemegegyűzőknél és azt alá kell támasztani szállítási eszközökkel. Semmiestre sem olyan kétségbeesítő a helyzet, mint ahogyan azt egyesek feltűntetni szeretnék.

Az inségakció.

Ezután az inségakcióról beszélt a miniszterelnök. A kormány a rendelkezésre álló összegekkel mindent elkövet e téren, minden igényt kielégíteni kíván és nem helytálló az az állítás, mintha 1,200,000 éhező mezőgazdasági munkás és cseléd volna az országban. Az ilyen túlzások csak rontják kifelé azokat az adatokat is, amelyek a valóságnak megfelelnek. A kormány szükségesnek tartja az egészséges birtokpolitikát, amely a szociális szempontoknak is megfelel, mert jó birtokpolitikát csak jó szociálpolitikával lehet megvalósítani. Munkanélküli segílyt nem

ad a kormány és erre a célra nem is tud fedezetet találni. Legutóbb kísérletet tettünk azzal, hogy a szakszervezetek útján is kiosszunk segílyeket, ezt azonban félremagyarázták és éppen ellenkező eredményt értünk el, mint amely a kormány szándékának megfelel.

— Jelentést kaptunk arról, hogy olyanok, akik előbb inségmunkát vállaltak, hogy ezuton kapcsolódjanak bele az akcióba, arra a hirre, hogy a szakszervezeteknél segílyt kapnak, nem vállaltak többé munkát. Meg kell tehát állapítani, hogy a kiosztásnak mostani módja nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, úgy hogy a kormány a jövőben ezt a kiosztási módot mellőzi.

Ezután a miniszterelnök bejelentette, hogy az összeférhetetlenségi törvény előkészületei megtörténtek és hangsúlyozta, hogy a kormány a gazdasági válság közepette arra törekszik, hogy a pengő vásárlóerejét fenntartsa.

— Bármily nehéznek is látszik az ország gazdasági helyzete, minden erőnkel azon vagyunk, hogy a takarékoskossággal érvényesítésével, mezőgazdasági termelésünk fokozásával és piacok szervezésével kerüljünk ki a bajból.

— Ezer éven keresztül Magyarország, minél nehezebb viszonyok voltak, annál dacosabban tudja megállani a helyét. Önuralommal és kitartással kétségtelenül meg tudjuk állani a helyünket most is és megérjük a gazdasági javulást és jobb jövőt!

A miniszterelnök beszédét hosszantartó éljenzés és taps követte az Egységspárt képviselői padsoraiból.

Megegyezés létesült 300—400 ezer hektoliter bornak borpárlattá való kifőzésére.

A borpárlatot olvan áron lehet értékesíteni, hogy a bortermelők mindenképpen elfogadható árhoz juthanak. — Felemlik a motalkó (benzinhez keverendő szesz) árát.

A 33-as országos bizottság az elmúlt héten kétizben foglalkozott a motalkó (a benzinhez keverendő szesz) árának felemelésére vonatkozó rendelettervezettel és a második ülésen, december hó 10-én, hozzájárult a motalkó árának felemeléséhez.

Vargha Imre pénzügyi államtitkár szerint a rendelet a válságban levő mezőgazdasági szesztermelés megsegítésére van hivatva. Ezidőszertén ugyanis a 256 mezőgazdasági szeszgyár közül csupán 100 vette fel üzemét, a többi áll, kérdésessé válik tehát 2 millió métermázsa burgonya felhasználása. A rendelet a motalkó árát tíz fillérrel emelné fel.

Schandl Károly a szőlőtermelés kétségbeesítő helyzetére mutatott reá és azt a kívánását hangoztatta, hogy a kormány kötelezze a szesztermelőket többszáz ezer hektoliter bornak borpárlattá való kifőzésére. Csak abban az esetben fogadja el a motalkó árának felemelését, ha a kormány biztosítja ezt. A kifőzendő bornak mennyiségét és a kifőzés egyéb feltételeit a szőlőgazdaságterdekeltség megállapítása után a pénzügy- és földmívelésügyi miniszterek állapítsák meg.

Szerényi József báró, Pallavicini György örgróf, Vészi József lehetetlennek mondták, hogy a mai viszonyok között a 33as bizottság árdragítást csináljon. A mezőgazdasági szeszgyártás megmentésére más módokat kell találni. Különb is az áremelés előnyeiben az ipari szeszgyárak is részesülnek.

Pesthy Pál, Rubinek István és Honos Miksa gróf felhívásai után a rendelettervezetet Schandl Károly dr. nagyjelentőségű indítványával együtt elfogadták.

Ivány Béla földmívelésügyi miniszter végül annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a szesz- és bor-

termelőérdekeltségek között folyamatban levő tárgyalások okvetlenül megegyezésre fognak vezetni.

Megállapodás a bortermelők és a szeszérdekeltség között.

Két nappal később, december hó 12-én, Ivády Béla földmívelésügyi miniszter máris közölte, hogy a tárgyalásokat siker koronázta. A miniszter nyilatkozata így hangzik:

— A szeszérdekeltség és a borérdekeltség között sikerült megállapodást létesíteni. A megállapodás lényege az, hogy mintegy három-négyszáz ezer hektoliter bornak borpárlattá való kifőzése válik lehetővé. De a megegyezés biztosítja azt is, hogy a borpárlatot olvan áron lehet majd értékesíteni, hogy azzal a bortermelő az adott viszonyok között mindenképpen elfogadható árhoz juthanak.

— A tárgyalások még nem értek véget s minthogy folyamatban lévő tárgyalásról van szó, az ügynek részleteiről többet nem közölhetek. Tény azonban az s egyben ez a kérdésnek a lényege, hogy a megegyezés megtörtént.

— Ami most már — fejezte be nyilatkozatát a földmívelésügyi miniszter — a feldolgozásra szánt három-négyszáz ezer hektoliter bor megmozdulásával együtt járó jelenségeket illeti, ezek között elsősorban foglal helyet a bor árának az emelkedése, de ehhez más kedvező jelenségek is fognak kapcsolódni és azt hiszem, hogyha ezen az uton tovább haladunk, akkor sikerülni fog a bortermelők érdekeit a legmesszebbmenően megőrnünk és sikerül valóra váltanunk a bortermelés megmentéséhez és felkarolásához fűzött gazdasági és szociális természetű reményeinket.

A kereszténypárt a tisztviselők és nyugdíjasok illetményeinek újabb leszállítása miatt kivonult a 33-as bizottságból, Ernszt miniszter pedig lemondott.

„Én megyek tovább a magam útján” — mondotta Károlyi Gyula gróf miniszterelnök. — Január hó elsejétől ismét csökken a tisztviselők fizetése.

Az Egységspárt december hó 9-én értekezletet tartott, melyen a képviselői illetmények és a nyugdíjak csökkentéséről szóló rendelettervezet került tárgyalás alá. A rendelettervezetet Vargha Imre pénzügyi államtitkár ismertette és rámutatott arra, hogy a nyugdíjak, továbbá a tényleges szolgálatban álló tisztviselők illetményeinek további csökkentése, továbbá a karácsonyi jutalmak megvonása részén a kormány 6.200.000 pengő megtakarítást érhet el, melyre elkerülhetetlenül szükség van.

A vita során Sztranyarszky Sándor volt belügyi államtitkár a rendelettervezet ellen foglalt állást és arra kérte a kormányt, vegye le ezt az ügyet a napirendről.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök rámutatott arra, hogy a költségvetés egyensúlyának biztosítása végett a kormány nincs abban a helyzetben, hogy a rendelet kiadásától eltekinthessen.

Bethlen István gróf felszólalásában azt hangsúlyozta, hogy a rendelet kiadása elől kitérni nem lehet, mert ezt az egyetemes nemzeti érdek követeli.

Többek felszólalása után Károlyi Gyula gróf miniszterelnök kijelentette, hogy a most tervezett újabb illetménycsökkentés csupán átmeneti intézkedés, melyet addig tartanak fenn, amíg a viszonyok megfelelően nem javulnak.

A kormánytámogató Keresztény Szociális és Gazdasági Párt ugyancsak december hó 9-én tárgyalta a rendelettervezetet és ellene foglalt állást.

Ilyen előzmények után foglalkozott december hó 10-én a 33-as országos bizottság a rendelettervezettel, melyet Egry Aurél előadó ismertett. A tervezet szerint a tényleges szolgálatban álló tisztviselők illetményeit január hó elsejétől a fizetési osztályok szerint további 5, 3, 2 százalékkal csökkentik (ami a már végrehajtott csökkentéssel együtt 20, 15, 12 százalékos illetményleszállítást jelent). A kisebb fizetési osztályok és egyéb alkalmazottak illetményeit most nem csökkentik. A lakáspénzt február hó elsejétől 5 százalékkal csökkentik. A nyugdíjasoknál azok nyugdíját, akik 1925 július 1-e és 1927 október 31-ike között mentek nyugdíjba, fizetési osztályok szerint további 15, 12, 10, 8, 6, 4 és 2 százalékkal csökkentik. A kisebb fizetési osztályoknál itt sem terveznek csökkentést. Azoknak a nyugdíjra, kik 1927 október 31-ike után mentek nyugdíjba, további 15, 13, 12, 11, 10, 8, 7 és 5 százalékkal csökken, a fizetési osztályok szerint. A nyugdíjasok lakbérilletményeit 5 százalékkal csökkentik.

Másnap, december hó 11-én, este 6 órakor az Egységspárt és a Keresztény Gazdasági és Szociális Párt kiküldöttjei bizalmas értekezletet tartottak a tisztviselők és nyugdíjasok újabb illetménycsökkentése tárgyában abból a célból, vajjon valamilyen módon nem volna e elkerülhető az illetménycsökkentés.

December hó 12-én délelőtt a 33-as bizottság összeült, hogy folytassa az illetménycsökkentő rendelettervezet tárgyalását. Az ülésen Károlyi Gyula gróf miniszterelnök kijelentette, hogy a rendelettervezet tárgyalását a kormány nem tárgyalhatja le, hanem saját felelősségére haladéknélkül életbe lépteti. (A rendelet a Budapesti Közlöny — hivatalos lap — december hó 13-iki számában megjelent.)

Erre a Keresztény Gazdasági és Szociális Párt, amely kezdetől fogva a legélesebben ellenezte az állami tisztviselők illetményeinek újabb csökkentését, egyhangulag elhatározta, hogy képviselőit a 33-as országos bizottságból visszahívja, Ernszt Sándor népjóléti és közoktatásügyi miniszter pedig, aki a párt képviselője volt a kormányban, haladéktalanul beadja lemondását. Mindez meg is történt.

Az Egységspárt soraiban a legteljesebb nyugalommal fogadták az eseményeket és Károlyi Gyula gróf határozott fellépése a legteljesebb megelégedéssel találkozott.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök a fentiekkel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— Gondoskodni fogok arról, hogy a 33-as országos bizottság kiegészítése megtörténjen. Fel fogom hívni az ellenzékét is, részt akar-e venni a bizottságban.

— Én megyek tovább a magam útján. Mindenki a saját belátása szerint cselekedhetik. Beléphetnek, kiléphetnek, én a meggyőződésemet követem, úgy, hogy mindenképp az ország érdekét tekintem.

A miniszterelnök itt arra is célzott, hogy Sztranyarszky Sándor volt belügyi államtitkár az illetménycsökkentő rendelet miatt kilépett az Egységspártból, Somssich László gróf, az OMGÉ elnöke pedig lemondott a 33-as országos bizottságban viselt tagságáról a szeszrendelet miatt. A bizottság kisebbségi tagjai pedig: Kállay Tibor, Nagy Emil, Pallavicini György őrnagy, Rassay Károly és Sigray Antal gróf ugyancsak lemondottak a 33-as országos bizottságban viselt tagságukról azzal az indoklással, hogy a legutóbb tervezett intézkedésekkel nem értenek egyet.

Bethlen István gróf kihallgatáson jelent meg a román királynál.

Bethlen István volt miniszterelnök, december hó 7-én, rokona, Kendeffy Gábor gróf társaságában Temesvárra érkezett és ugyanazonnap este kihallgatáson jelent meg Károly román királynál, aki az udvari vadászatokra ment Temesvárra. A volt miniszterelnök kihallgatása negyven percig tartott. Román politikai körökben rendkívül nagy feltűnést keltett Bethlen István gróf kihallgatása, de nagyon sok találgatásra adott alkalmat Magyarországon is. A román sajtó nagyjelentőségű politikai eseménynek tartja a találkozót. Jorga román miniszterelnök szerint Bethlen István magánjellegű kihallgatást kért a királytól, de utalt a román kormányfő arra is, hogy a románok jó érzéssel vannak magyar szomszédjaik iránt és a román kormány mindent szívesen fogad, ami a mai bajok megszüntetésére alkalmas.

A berlini lapok szerint a találkozón Magyarország és a kisantant gazdasági közeledésének lehetőségéről esett szó.

Bethlen István gróf december hó 9-én már visszaérkezett Budapestre, de elzárkózott azelől, hogy a temesvári útjára vonatkozóan nyilatkozatot tegyen.

Walkó Lajos külügyminiszter szerint a magyar kormány tudott Bethlen István gróf erdélyi útjáról, de a kormány részéről nem volt semmiféle megbízatása.

Koresolyázók a budapesti műjépgyályn, a Városligetben.

Husz százaléka csökkentették a dohánybevéltási árakat.

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) december hó 13-iki száma rendeletet közölt a *dohánybevéltási árak új megállapításáról*. A rendelet átlagosan *husz százalékkal csökkenti a bevéltási árakat*. Az árakat legutóbb februárban állapították meg, de a közben beállott rendkívüli események folytán a kormány az államháztartás egyensúlyának biztosítása érdekében tudvalegőleg kénytelen volt az 1931—32. évi költségvetésben előirányzott kiadásokat lényegesen csökkenteni s e célból a legmesszebbmenő rendszabályokat alkalmazni.

Ily körülmények között nem lehetett mellőzni a dohánybevéltási árak újabb megállapítását sem. Ezt annál is inkább meg kellett és meg lehetett tenni, mert a *bevéltási árak már a békebeli átlagok 17 százaléka feletnek meg s emellett az ideai kivételesen nagy termés következtében a februárban megállapított árak fenntartása több, mint 3 millió pengő túlkiadást okozna*. Ezzel szemben továbbá míg egyrészt a dohánytermelés az árcsökkentés után is a mezőgazdaságnak legjövendmezőbb, a békebelinél jóval kedvezőbb helyzetben levő ága marad, másrészt ez az intézkedés a gazdaközönségnek viszonylag csak kis részét érinti, tekintve, hogy dohánytermeléssel jelenleg — a kertészeket is beleértve — *összesen mintegy 15.000 ember foglalkozik, ami a mezőgazdasággal foglalkozók 1.600.000 főre tehető számának nem egészen egy százalékát teszi.*

Az új bevéltási árak a következők:

Dohányfaj	Osztály	Bevéltási ár 100 kg. után	
		P	f
I.			
Szivarboríték		124	—
II.			
Nagylevelű (közönséges) dohánnyok	Válogatott	105	—
Debreceni, szegedi és szuloki faj	I. a)	96	—
	I. b)	86	—
	I. c)	80	—
	II.	60	—
Tiszai faj	III.	38	—
	Válogatott	102	—
	I. a)	93	—
	I. b)	80	—
	I. c)	74	—
	II.	54	—
	III.	36	—
III.			
Finom kerti dohány	I.	182	—
	II.	115	—
	III.	73	—
IV.			
Középfinom kerti dohány	I.	129	—
	II.	84	—
	III.	49	—
V.			
Közönséges kerti dohány	I.	51	—
	II.	32	—
	III.	19	—
VI.			
Szentandrás muskotálydohány	I.	131	—
	II.	84	—
	III.	49	—
VII.			
Közönséges muskotálydohány	I.	51	—
	II.	32	—
	III.	19	—
VIII.			
Kapadohány	I.	72	—
	II.	49	—
	III.	33	—
IX.			
Valamennyi dohányfajbéli kihányás		6	—
X.			
Valamennyi dohányfajbéli esomózatlan levél és tiszta hulladék		3	—

Mint lapunk más helyén közöljük, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület december hó 13-iki közgyűlése máris tiltakozását jelentette be a dohánybevéltási árak csökkentése ellen.

... és egyéb kívánságod
nincs?

de igen
- a legszebb karácsonyi ajándék
számomra egy villamos

SINGER VARRÓGÉP

lenne.

Kedvező fizetési feltételek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Budapest, IV., Semmelweis-utca 14. Budapest, II., Corvin-tér 1. Budapest, VI., Andrásy-ut 33. Budapest, VII., Rákóczi-ut 18. Budapest, VII., Rákóczi-ut 68. Budapest, VIII., Baross-utca 86/88. Budapest, X., Beiső Jászberényi-ut 14.

Jövő héten küldjük szét a Vasárnap ajándéknaptárát.

A VASÁRNAP minden esztendőben kedves kötelességnek tartja, hogy előfizetőinek hűségét és bizalmát őszinte hála kifejezésével viszonozza. Ezt a célt szolgálja: az ajándéknaptár.

Örömmel jelenthetjük olvasóinknak, hogy a VASÁRNAP NAPTÁRA máris elkészült és legkésőbb karácsonyra ott lesz valamennyi előfizetőnk asztalán. A nyolc ives, esinos kiállítású naptár, mely valóságos tárháza a szebbnél-szebb szórakoztató olvasmányoknak, bizonyosan teljes mértékben kivívja olvasóink tetszését és a hosszú téli esték igazi gyönyörűsége lesz.

Természetesen csak azoknak az előfizetőinknek küldhetjük meg az ingyen-naptárt, akik nincsenek hátralékban az előfizetési díjakkal. Kérjük tehát a hátralékos előfizetőket, sürgősen juttassák el hozzánk az előfizetési díjakat, nehogy megfosszák magukat e pompás ajándéktól.

Végül olvasóink szives tudomására hozzuk, hogy ujonnan belépő előfizetőink számára is megküldjük az ingyen-naptárt. Éppen ezért kérjük olvasóinkat, hogy — előfizetőgyűjtő munkásságuk során — hívják fel erre a körülményre ismerőseik és barátaik figyelmét.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére!

Leles ünnepség keretében avatta fel Kerta község népházát.

November hó 22-én avatta fel Kerta község a világháborúban elesett hősi halottainak emlékére épült népházát fényes ünnepség keretében. A község már régóta szükségét érezte annak, hogy a kulturális és gazdasági fejlődésre hivatott egyesületei egy közös hajlékban nyerjenek megfelelő elhelyezkedést. A község előljárósága magáévá tette a tervet és bár a mai súlyos helyzetbe való tekintettel ez majdnem elküzdhetetlen akadályokba ütközött, mégis kitartással és rendíthetetlen akarattal és *őle a kerület országgyűlési képviselőjének, Schandl Károly dr.-nak eredményes támogatásával sikerült a község régi áhaját teljesíteni.* Schandl Károly fáradhatatlan buzgalmának köszönhető, hogy a mai nehéz és válságos idők ellenére felépült Kerta község népháza, melynek falán elhelyezett márványtábla aranybetűi hirdetik a község hősi halottainak emlékét.

A megható letelezési ünnepség a Magyar Hírszkegy elnökletével kezdődött, mely után Bogmár Vince, a község főjegyzője ismertette a népház létesítésének előzményeit. Beszédében rámutatott azokra az érdemekre melyeket Schandl Károly dr. országgyűlési képviselő a kulturház felépítésének előmozdításu terén kifejtett, végül a község lakosságának őszinte sajnálatát tolmácsolta, hogy a kerület képviselője betegsége folytán az ünnepségen nem jelenhetett meg. Utána Belák Endre, a járás főszolgabírája méltatta a hősi halottak emlékére emelt kulturház jelentőségét és azt meleg szavak kíséretében a közmozgatósi hatóság nevében átadta rendeltetésnek.

Majd Wanke Gusztáv az OKH elnöki osztályának főnöke, aki Schandl Károly képviselőjében jelent meg, mondott magasröptű beszédet. Tolmácsolta Schandl Károly dr. üdvözlését, egyúttal biztosította a község lakosságát arról, hogy szeretett képviselőjük lélekben mindig együtt érez választóival és együtt ünnepel velük. A szónok kifejtette, hogy a hősök emlékére épült népház és a rajta elhelyezett emléktábla örök jelképe marad annak, hogy a magyarrai lelkeseiben egyik nemzet sem teljesítette honfiai kötelességeit. A kertai népház falán elhelyezett emléktábla tanúságot ad annak, hogy Kerta község is bőven kivette részét a hazáért hozott áldozatból. Beszédre további során rámutatott arra, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetből csak úgy lábolhatunk ki, ha *összetartunk, egymást segítjük és szeretjük egymást.* A magyar erő, a magyar akarás sugárzik le a felemelt népház homlokzatáról, az az erő, az az akarás, mely tisztában van azzal, hogy ha a trianoni megcsontítás lealacsonyító helyzetéből fel akarunk emelkedni abba a helyzetbe, melyet Isten és a történelem ítélőszéke előtt megérdemlünk, ehhez meg nem alkuvó eltökéltségre, szilárd akaratra és huanaszoralmu munkára van szükségünk.

Wanke osztályfőnök lendületes beszédét lelkes eljenzéssel fogadta az összegyűlt ünnepelő közönség. Utána vitéz Orbán József somlósziplői plébános méltatta a hősök emlékét. Mint ahogy a hősök önfeláldozásukkal megmutatták — mondotta — hogyan kell a hazát szeretni, hogyan kell szenvedéssel áldozatot hozni, hogy a haza és a család fennmaradjon, úgy kell nekünk is élőknek összefogni a mai inséges időkben és bízni egy szebb és jobb jövőben. Hőseink jeltelen sírokban pihennek messze távol a haza földjétől, ahova nem tudunk elzárándokolni, hogy elhagyott sírjukat könnyeinkkel áztassuk, de szeretettel, elismeréssel, nevüket szívünkbe vésvé emlékezzünk meg róluk. Végül Isten áldását kérte a népházra és annak működésére. Az evangélikus egyház nevében Ihász Mihály lelkész emlékezett meg szép szavakkal Kerta község hőseiről és ki-

emelte, hogy a hősök emlékére épült kertai népház az Isten, a haza és felebarátaink szeretetére tanít bennünket. Legyen a népház mindenkor figyelmeztető jele annak, hogy *mindent a hazáért, egymásért és a magyar jövődért eszelekedjünk.* Majd megáldotta a hősök emlékét és az azt őrző népházát.

Végül Bogmár Vince, a község főjegyzője köszönetet mondott mindazoknak, akik a népház létrehozásában közreműködtek és az ünnepélyt megjelenésüikkel megtisztították. Az ünnepély az emlék megkoszorúzásával és a *Himnusz* elénekülésével véget ért. (Lásd a képeket.)

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház december hó 9-iki, szerdai ülésén Eckhardt Tibor a miniszterelnöki jelentés kapcsán azt fejtegette, hogy elkerülhetetlen a földbirtokoknak forgatókével való ellátása és a földteherrendezés. *Körülbelül két millió hold áll ma kényszercládás alatt az országban.* Külföldi tartozásainkat külföldi pénzben fizetni nem tudjuk. Gáspárdy Elemér szükségesnek tartja a nyugdíjak arányosítását és a nagy jövedelmek megszüntetésétől nagy erkölcsi hatást vár. Somssich Antal gróf köszönetet mondott a földmivélsügyi miniszternek a gazdaságtársadalom érdekében elhangzott felszólalásáért. Igmány Aladár a bürokratizmus leépítését és az adózás kérdésének megszüntetését sürgette. Papr Hugó szerint Bethlen Istvánnak köszönhető, hogy a reánk zudult zürzavarban meg tudtuk állni a helyünket a multban.

Ezzel a miniszterelnöki jelentés vitája bezárult és Károlyi Gyula gróf miniszterelnök válaszolt az elhangzott felszólalásokra. (A miniszterelnök beszédét lapunk vezetőhelyén közöljük. A szerkesztő.)

A miniszterelnök beszéde után áttértek az *interpellációkra.* Maday Gyula a felekezeti iskolák válságos anyagi helyzetéről mondott interpellációt. Petri Pál államtitkár válasza után Szakács Andor azt a kérdést intézte a földmivélsügyi miniszterhez, hogy a *Hauszgy-esatorna földmunkáit miért nem a legelősebb ajánlattevő: a földmunkás-szövetkezet kapta meg.*

Irády Béla földmivélsügyi miniszter válaszában utalt arra, hogy a földmunkás-vállalkozó szövetkezet tőkeszegény: csak nagy nehézségek árán tudta a szükséges óvadékot letenni, de később a bank letiltotta a garancialevelet. A szövettség ilyen vízumunkálatokat még nem végzett, kotrógépei sincsenek.

Sándor István, Szakács Andor, Kun Béla, Hegymegi Kiss Pál és Dinnyés Lajos a gyűllekezési tilalom megszüntetését sürgettek. Keresztes-Fischer Ferenc belligyminiszter szerint a kormány a gyűllestíltalmat azért léptette életbe, hogy az igazgatást korlátozza. Dinnyés Lajos az álláshalmozások megszüntetését sürgette.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök kijelentette, hogy a fölszörös fizetések és az álláshalmozások kérdésében törvény készül.

Tóth Pál azt kérte a földmivélsügyi minisztertől, hogy a leállított békésszentandrási szőnyeggyárat ismét helyezték üzembe. Irády Béla földmivélsügyi miniszter kijelentette, hogy érintkezésbe lépett ebben az ügyben a kereskedelmi miniszterrel. László Miklós interpellációjára Irády Béla földmivélsügyi miniszter azt a kijelentést tette, hogy a *penzúgyminiszter 500 ragón tengyel sőt hajlandó az országba beengedni 8500 hektoliter tokaji bor ellenében.* Ha az első kísérlet bevállik, akkor ezt az árucsereét rendszeresen lehet. Petró Kálmán a bornak szesszé való kifőzéséről és a szőlőmunkások segélyezéséről mondott interpellációt. Irády Béla földmivélsügyi miniszter kijelentette, hogy az inséges szőlőmunkások ügyében az inségakció során mindent elkövetnek.

A december hó 10-iki, esütörtöki ülésen Temesváry Imre, a miniszterelnöki jelentés előadója, mondott vitázó beszédet és azt hangsúlyozta, hogy a devizakorlátozásokat ezután is fenn kell tartani és arra kell törekedni, hogy lehetőleg az árucsereforgalmat indítsuk meg. Fábán Béla beszéde után a miniszterelnöki jelentést 80 szavazattal 37 ellenében elfogadták.

Ezután áttértek a *külföldi fizetési eszközök bejelentéséről szóló törvényjavaslat* tárgyalására. A javaslatot Örfy Imre előadó ismertette. A vita során Éber Antal és Peyer Károly a javaslat ellen szólaltak fel, majd a Ház a javaslatot megsza-

Bortömlők,

borsajtók,
permelezőgépek,
borszivattyúk,
sepróprészások,
borderítők, címkék, dugók
jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.
Budapest, VII., Károly király-ut 9.

Alapítattott: 1884.

Telefon: J. 415-15.

vazta. Ezután megszavazták a *koronázóralásztó törvényjavaslatot*.

A december hó 11-iki, pénteki ülésen napirend előtt Téglyassy Béla a falvaknak jó ivóvízzel való ellátását sürgette. Váry Albert a dunavölgyi lecsapoló- és öntözőtársulat ártéri járulékaiknak ügyét tette szóvá.

Ezután áttértek az *építkezések előmozdítását célzó egyes intézkedésekről és az Országos Lakásépítési Szervezetről szóló törvény módosításának tárgyalására*. A javaslatnak az a célja, hogy az ipartestületi székházak kölcsönjeit hosszulejáratu kölcsönökre konvertálja.

A Ház a javaslatot megszavazta, majd áttértek az *Országos Földbirtokrendező Biróság megszüntetéséről* szóló törvényjavaslat tárgyalására. A javaslat úgy intézkedik, hogy a bíróság működését 1933. évi június hó 30-ig meghosszabbítja, tekintettel arra, hogy ma még tízenegy községben eljárás folyik, a kiöszl- elleni panaszokat pedig 1069 községben kell felülvizsgálni.

Végül Zsilinszky Endre a földesuri vásárjog visszaszásságáról mondott sürgős interpellációt, melyet kiadtak a kereskedelmi miniszternek.

A december hó 12-iki, szombati ülésen tovább folytatták a *földbirtokrendező biróságról* szóló javaslat vitáját. Sándor István szerint a földreform végrehajtása elhíhízott volt. Szakács Andor azt kifogásolta, hogy a földreforma azokra, akiknek használni akart, katasztrófát jelentett. Szilágyi Lajos reméli, hogy nem fog életbelépni a javaslatnak az az intézkedése, hogy a földet el lehet venni attól, aki az ez évre járó törlesztést nem fizeti meg. Végül Sándor István intézett interpellációt a *szőlő áttöltéséről, megmunkálásáról és a bor kivételéről*. Irády Béla földművelésügyi miniszter azt válaszolta, hogy a *boriszőlőnek csemegeszőlővel való kicserélése már folyamatban van*.

A Ház december 14-én, hétfőn, nem tartott ülést.

Az Egységspárt egységesebb, mint valaha.

Az Egységspárt december hó 11-én ülést tartott, amelyen Károlyi Gyula gróf miniszterelnök rövid összefoglalást nyújtott a kormány legközelebbi szándékairól és terveiről. A *többszörös állások* kérdésének törvényhozási rendezése, az *összeférhetetlenségi kérdés revíziója* és a *részmunkáltatású reform* január közepéig elkészülnek s akkor a kormány a Ház elé terjeszti az említett törvényjavaslatokat. Egyébként a kormány álláspontja röviden három célkitűzésben foglalható össze. Először a *gazdasági élet folytatásának és fejlődési lehetőségeinek biztosítása*, másodsor a *magyar állam hitelének megővése* és harmadszor a *pengő vásárlóerejének fenntartása és ezáltal az infláció elkerülése*. A kormányprogram további részébe tartoznak mindazok az eszközök, amelyeknek felhasználásával ezeket a célkitűzéseket el akarja érni a kormány. Ezek közül a legfontosabbak az *államháztartás egyensúlyának biztosítása*. A Népszövetség megbízásából nálunk tartózkodó két tanácsadó a *legteljesebb megértést és jóindulatot tanúsítja*. Már bizonyos idő óta érintkezésben állunk külföldi hitelezőinkkel, *folynak a tárgyalások* és minden jel arra mutat, hogy *kedvező megoldást sikerül ebben a kérdésben rövid idő alatt elérni*. Mielőtt a tárgyalások befejeződnek, nyomban pártterkekezletet hívunk össze, hogy így közvetlenül tájékoztathassák a párt tagjait az elért

eredményekről. Beszéde végén kérte a miniszterelnök a párt tagjait, *képviseletük maguk is teljes megygyőződéssel azokat a programponktokat, amelyekben a kormány szándékait és törekvéseit összetömörítette*.

Ezután Schandl Károly rámutatott arra, hogy ha sikerül a közel jövőben a külföldi hiteltárgyalásoknál eredményt elérnünk, ez azt jelenti, hogy a pengő stabilitásában komolyan bízhatunk és ekkor a *derizagzaldalkodást még lehet könnyíteni*. Minden józan és becsületes embernek *tiltakoznia kell az infláció ellen*. A miniszterelnök és rajta kívül sokan nagy áldozatokat hoztak, a *népszereűségnek akkor, amikor az ország érdekében van szó*. Amikor százezrek életüket áldozták fel a világháboruban, akkor ne legyen senki olyan gyára, hogy attól féljen, hogy a legközelebbi választáson nem kerül be a parlamentbe. Itt nem mandátumföltésről és a népszereűség elvesztéséről van szó, hanem arról, hogy *valamennyien dolgozzunk azon, hogy a sokat szenvedett magyar népre végre jobb jövő viradjon*.

Kozma Jenő azt hangsúlyozta, hogy ez a párt *egységesebb, mint valaha*, mert látja annak a szükségét, hogy az ország mai helyzetében egységessé kell lennünk. *Meskó Zoltán* szerint a kormánynak erőfeszítéssel bele kell nyulnia a gazdasági életbe és *határozott lépést kell tennie a drágaság letörésére*.

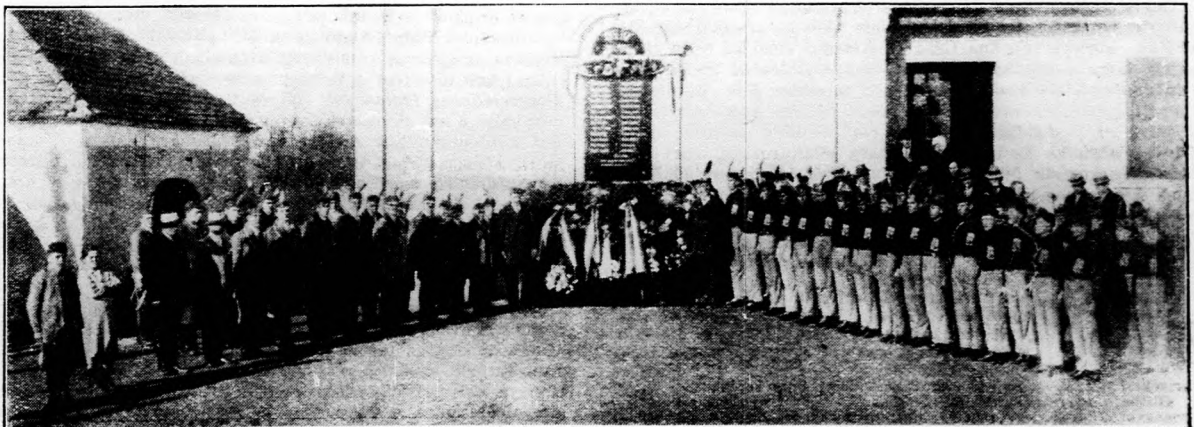
Az értekezlet után pártvacsera volt, amelyen felszólalás nem történt.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Az új német szükségrendeletek. A német kormány legutóbb újabb szükségrendeleteket adott ki, melyek sok tekintetben példátlanul állanak a nemzetek történetében. Így a kormány elrendelte, hogy *minden kiadott ár 10 százalékkal csökken*. A fixkamatozású értékpapírok, a jelzáloghiteltek és a kölcsönök *kamatlábát csökkentették*. A béreket és fizetéseket csökkentik. A forgalmi adót két százalékkal emelik. A vasuti tarifákat, a gáz és villany árát leszálítják. A német birodalmi bank a leszámítási kamatlábát 7 százalékra szállította le.

Alcala Zamora lett a spanyol köztársaság elnöke. December hó 10-én zajlott le a spanyol elnökválasztás, melynek eredményeképpen *Alcala Zamorát*, a forradalmi kormány első miniszterelnökét választották meg a köztársaság elnökévé. Alcala Zamora október hó 14-én lemondott a miniszterelnökségről, mert a jezsuitatörvény ellen foglalt állást és azt kívánta, hogy ne száműzzék véglegesen a jezsuitákat. Most a spanyol nép mégis őt választotta meg az államfői tisztségre és személyén keresztül remélhetőleg a *higgadság és mérséklet politikája fogja vezetni a spanyol kormányt*.

Franciaország buzabevitelének tíz százalékát Magyarországon szerzi be. A párisi képviselőházban most tárgyalják annak a törvényjavaslatnak a szövegét, mely jóváhagyja az 1931 szeptember hó 25-én, *Lillaforuden* kötött francia-magyar kereskedelmi megállapodást. A francia kormány a megállapodásban kötelezettséget vállalt arra, hogy *buzabehozatalának tíz százalékát minden érben Magyarországon fedez*, ezzel szemben előnyöket kap a francia kivitel számára.

A kertai levették a hősök emléktáblája előtt.

A budapesti gazdahét.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya december hó 10-én gyűlést rendezett, melyen a devizapolitika és a mezőgazdasági termelés kérdésével foglalkozott. A gyűlés olyan értelmű határozatot hozott, hogy a Nemzeti Bank megértést tanúsít vezetőségével felveszi az érintkező mezőgazdasági termelés devizasükségletének kielégítése érdekében. Elhatározták továbbá, hogy előterjesztést tesznek a kormányhoz, az iparcikkek áremelésének kivizsgálására. — A cukortermelő gazdák ugyancsak december hó 10-én tartották közgyűlést, melyen megbízták az egyesület választmányát, hogy a cukorgyári érdekeltséggel letárgyalja a jövő évi kontingens és a répaár kérdését, továbbá módosítsa a folyó évi megállapodást a termelők javára.

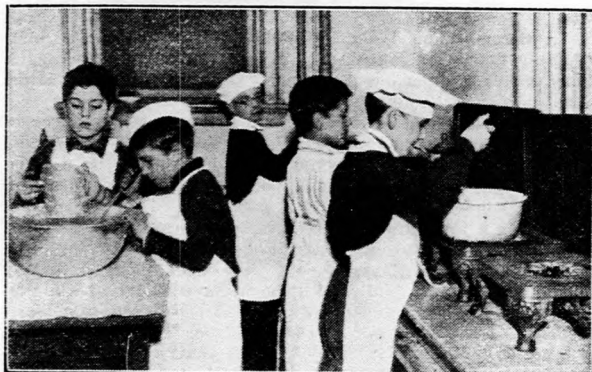
December hó 11-én, pénteken az OMGE igazgató-választmánya tartott ülést, melyen számos javaslat hangzott el; így a kukoricavám megszüntetése, az állatok átteleltetése érdekében fuvardíjkezdvevény kieszközlése és a takarmánykivétel megakadályozása tárgyában. — Ugyanezen a napon a Szántógéptulajdonosok Országos Szövetsége is ülést tartott, melyen a mezőgazdasági gépmunka fenntartásának kérdésével foglalkoztak.

A gazdahét legkiemelkedőbb eseménye az OMGE közgyűlése volt, melyet december hó 13-án rendeztek a Köztelek dísztermében. A közgyűlést Somssich László gróf nyitotta meg.

— Soha szomorubb beszámolót nem tartott az OMGE elnöke, mint amilyennel nekem jutott osztályrészül a közgyűlés elől épni — mondotta. — Az elmúlt gazdasági év katasztrofális rossz termést mutat fel minden terményben. Mindehhez járult még a termény- és állatarak példafatlan csökkenése. A buza-kérdés az idei évben többiben volt nemzetközi tárgyalások tárgya, azonban ezek a megbeszélések a bajok megállapításánál és okainak felderítésénél tovább nem jutottak. A mezőgazdaság ugy rövid, mint hosszú lejáratu hitelekben való eladósodása nem mondható túlzottnak normális időkben, de a mostani viszonyok között igenis katasztrofális a kamatteher. Itt csak a tőke-tartozás egy részének elengedése és a megmaradó tartozás alacsonyabb kamat mellett való további folyósítása segíthet. A birtokpolitika kérdésében szerinte kívánatos volna, hogy a jövő birtokforgalom a lehető szabadság jegyében induljon meg. Fel kell szabadítanunk a földbérbeadás jogát is, hisz örülni kell ha találunk a földre bérlőket. Meg lehet állapítani, hogy a mezőgazdaság helyzete bár általában véve igen súlyos, de azért mégsem mondható reménytelennek s vannak lehetőségek a talpraállításra. A napokban látott napvilágot a német kormány legújabb szükségrendelete, mely férfias bátorsággal nyúlt bele úgy az adóssági kamat, mint a vasuti tarifák, árucikkek árleszállítási kérdéseibe. Ezek az intézkedések eürgösen megfontolandók nálunk is és nem szabad, mint ahogy az nálunk történik, az államnak az árdrágítók közé állni.

Vadny Béla földművelésügyi miniszter meleg szavakkal mondott köszönetet azért a bizalomért, amely a gazdatársadalmi tagjai részéről fogadta. Minden alkalommal kötelességének fogja tartani, hogy a gazdatársadalmat minden nagyobb kérdésben meghallgassa és bölcs tanácsukat a lehetőséghez képest megszívlelje.

Az egyesület évi jelentését ismertette ezután Mutschbacher Emil dr. igazgató. Az évi jelentéshez több hozzászólás történt, közülük alsóbbi Farkas Géza és Eszenyi Jenő az ellen tiltakoztak, hogy a pénzügyminiszter husz százalékkal leszállította a dohánybeváltási árat, noha már december 5-ike óta folyik a beváltás és ez az intézkedés az állam részéről szerződésszegést jelent, mert a dohánytermelők a mai árhoz mérten kalkuláltak. Fabricius Endre indítványára elhatározták, hogy küldöttségleg keressék fel Karolyi Gyula gróf miniszterelnököt s ennek a sérelmes intézkedésnek a visszavonását kéri.

Szakácsinasok egy amerikai főzőiskolában.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A termelőszövetkezeti értekezlet utolsó ülése.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége termelőszövetkezeti értekezlete november hó 9-én tartotta záróülését. Gergely István, a Hangya igazgatója hozzászólásában szükségesnek mondotta a termelés és értékesítés szövetkezeti megszervezését. Hangsúlyozta a tojás- és baromfiértékesítés további erőteljes megszervezésének és kiterjesztésének a szükségességét a Hangya termelőszövetkezet útján, az alföldi fajgyümölcsösök telepítését, továbbá az exportképes csemeszőlő termelését és a lehetőség kínálkozik a dinnyeexportjára is. Hálás szervezkedési lehetőség kínálkozik a dinnyeexportjára is. Hálás szervezkedési lehetőség kínálkozik a nagyobb városok, de legfőképpen a főváros közvetlen környékén a városi szükséglet ellátása céljából zöldfűzeléket termelő szövetkezet létesítésére. Komoly figyelmet érdemel babtermelésünk javítása. Ugyancsak figyelmet érdemel az ésszerű gyümölcstermelés egyik előfeltételének: a gyümölcsfák rendszeres permetezésének a kérdése.

Vantós Gyula dr., a Magyar Gazdaszövetség igazgatója magáév teszi azt a felfogást, hogy mindenképp a mai gazdaságrendszert kell meggyerni a szövetkezeti kényszergazdálkodás rendszerének, a jövő generációt pedig úgy kell nevelni, hogy ebbe a rendszerbe öntudatosan beleilleszkedjék. Az új szövetkezet tagjainak valamely olyan kézzelfogható kivételes helyzetet kell biztosítanunk, amely megéri azt, hogy az egyes kisbirtokos behódoljon a szövetkezeti kényszergazdálkodásnak. Ennek a leg-helyesebb módja, például az volna, ha eladósodott és egyébként árverés alá kerülő földbirtoktömbök szövetkezeti zárlat alá helyeztetnének. A zárgondnok szerepét valamelyik hitelszövetkezet töltené be, amely a zárgondnoksága alatt lévő birtok termelési és értékesítési munkálatait szövetkezeti uton látná el.

Gesztesy-Nagy László dr. a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara igazgatója rámutatott arra, hogy a szövetkezeti mozgalmat kell erősíteni a vidéken, nem szabad meghátrálni a szövetkezetellenes támadások elől és meg kell teremteni az össz-működést a szövetkezetek között és ki kell építeni a szövetkezeti központoknak a mezőgazdasági kamarákkal való kapcsolatát. Törvényhozási uton kell megrendszabályozni a közvetítő-kereskedelmet, mert a fogyasztókörzség nem bírja el azt a drágasági differenciát, amely a termelői és az eladói ár között van. Elengedhetetlenek tartja oktatási politikánk oly irányú reformját, hogy elemi oktatásunk és az iskolán kívüli népművelés munkája kizárólag az agrárszövetkezeti tanítás jegyében történjék. Az egész országot termelési géppontokra kell felosztani aszerint, hogy az ország egyes helyei milyen mezőgazdasági cikkek termelésére a legalkalmasabbak. Igen fontos a mezőgazdasági termelési körzetek felkutatása, e körzetek által termelt élelmiszerek összegyűjtése és értékesítése, a Hangya szövetkezeteknek e munkára való kioktatása, a rádió-hírszolgálatnak ez irányú munkábaállítása, az Országos Központi Hitelszövetkezetnek a termelés és értékesítés céljaira való anyagi megerősítése.

A nagy tetszéssel fogadott előadások után Balogh Elemér

Világhírű Hicó gyermekkosci nagy-bani árban, bőrdalasz, ernyővel sülyszethető P. 46.—
faoldalaz, ernyővel sülyszethető P. 65.—
angol modern kocsi P. 75.—; 80.—; 90.— 98.—
játék babakocsi erős sport P. 5.— 6.—
játék babakocsi ernyővel P. 9.— 1080
finom babakocsi P. 17.—
gyermektricikli, 3-5 éves gyermekeknek, elől nagy kerékkel, állítható nyereggel, kisebb P. 15.—, nagyobb P. 17.—
gyermekautó, piros vagy fehér színben, párnázott P. 40.—
láncajtással P. 50.—

Nagy javítóműhely, képes árjegyzék ingyen.
Ling Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

dr. felsőházi tag, a Hangya vezérigazgatója tette meg észrevételeit az értekezlet során elhangzott javaslatokra. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a szövetségi áruhitel régóta rájűdő kérdésének rendezése nélkül lehetetlen megoldani a szövetségi termelés és értékesítés feladatait. Végül javasolta egy szerkesztőbizottság kiküldését, amely az értekezlet folyamán kialakult konkrét javaslatokat összegezze a kormányhoz való felterjesztés céljából.

Staub Elemér dr. ny. államtitkár, a Mezőgazdasági Export-intézet elnöke a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg arról a munkáról, amelyet a Hangya eddig a szövetségi értékesítés terén végzett. A külföld ma olyan árakat fizet a Hangya által exportált baromfi- és tojásárúért, amelyek a magyar piacon eddig teljesen ismeretlenek voltak. De ez a helyzet például a magyar burgonya- és vajexport terén is. A legfontosabb kormányzati feladat volna tehát a szövetségi szervezkedésnek s egy a termelés, mint az értékesítés szövetségi megszervezésének minden erővel való elősegítése.

Fenn kell tartani a termelői tejárakat.

Nagy megütközést keltett a gazdák körében, hogy a tejkereskedelmi vállalatok nem akarják betartani azt a vállalt kötelezettségüket, hogy a fogyasztókörzség érdekében történt két filléres teljeszülést maguk viselék, hanem az eddigi gyakorlat szerint a gazdákra kívánják azt áthárítani. A tejtermelő gazdák panasza szerint a vállalatok ugyanis kilátásba helyezték, hogy már decemberben érvényesíteni fogják a különben is alacsony termelői áraknak ezt a további csökkentését, ami pedig a tejtermelésre és a szarvasmarhatenyésztésre beláthatatlan károsodást jelentene és a mezőgazdaság válságát még jobban kimélyítené. Különösen érthetetlen a vállalatoknak ez a törekvése ma, amidőn az abraktakarmányok drágulása és a takarmányhiány következtében jogosan lehetne várni a termelőknek jutó tejár emelését. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elhatározta, hogy felterjesztést intéz a földmivélségi minisztériumhoz, amelyben sürgős intézkedéseket kér ennek a veszélynek az elhárítására és kéri, hogy amennyiben a vállalatok nem tartanák fenn a mai termelői árakat, úgy alkalmazza a tejtörvényben kapott fegyvereket, amelyek a minimális termelői tejár megállapítására is módot adnak a kormányoknak.

Száz szegénynek ad ebédet naponta a miniszterelnök felesége. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök felesége és lánya levelet irtak Budapest polgármesteréhez, amelyben felajánlották, hogy naponta száz éhező szegény ebédjét váltják meg a fővárosi étkezési akciónál. A szegények ebédjén kívül a miniszterelnök felesége és lánya a főváros gyermekotthonaiban harminc szegénysorsu gyermek intézeti ellátását vállalták magukra. Sipőcz Jenő polgármester a miniszterelnök családjának nagylelkű adományáért hálás köszönetét fejezte ki.

Felhívjuk a nagyrédemű gazdaközönség figyelmét az 1884. óta fennálló Nagy Imdé budapesti cégre, melynél ugy a szőlő-, mint a borszemesítésben szükséges gépek, eszközök, valamint borkezelési anyagok legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők. A cég az 1928. évi Szombathelyi Mezőgazdasági és Ipari Kiállításon aranyéremmel, valamint az 1930. évi Tavaszi Mezőgazdasági és Állatvadászon díszoklevéllel lett kitüntetve.

A soproni népszavazás ünnepe. Sopron város közönsége a soproni népszavazás tizedik évfordulója alkalmából december hó 13-án és 14-én nagyszabású emlékünnepeket rendezett. Tizenharmadikán este a soproni színházban előadták Herczeg Ferenc *Fekete lovas* című színművét, majd pedig a városban zenés takarodó volt. December 14-én reggel zenés ébresztő volt Sopronban, majd pedig a város törvényhatósági bizottsága diszkozyület tartott. Este 7 órakor a városban lévő különféle társadalmi egyesületek és hatóságok megkoszorúzták a nyugatmagyarországi harcokban elesett felkelők sírját, később pedig a soproni egyesületek diszeloádást tartottak. A soproni népszavazás emlékére a posta december 14-étől december 21-éig a soproni postahivatalban feladott leveleket emlékbélyegzővel pecsételte le. Az ünnepi évforduló alkalmából Károlyi Gyula gróf miniszterelnök meleghangú levelet ínezt Sopron város közönségéhez, amelyben a kormány nevében köszöntötte „a leghűbb magyar város” lakosságát. A rádióban december 14-én a soproni népszavazás emlékére ünnepelely volt.

Egy millió pengőt adakoztak a Kormányzóné nyomorenyhitő akciójára.

Horthy Miklós Kormányzó Ur felesége mintegy két hónappal ezelőtt indította meg nyomorenyhitő akcióját. Az akció már eddig is fényes sikerrel járt, mert az elmúlt két hónap alatt egy millió pengőt adakoztak a kormányzóné akciójára. Az adományok egyharmada, 373.218 pengő készpénzben folyt be az akció központjához és ezenkívül még 700.000 pengő értékű természetbeni adomány érkezett az akcióra.

A természetbeni adományok között 65 vagon szén, 295 vagon tűzifa, 315 métermázsza buza, 291 métermázsza liszt, 115 métermázsza rozs, 270 métermázsza burgonya, 15 métermázsza cukor, 300 kiló kávé, rengeteg hus, rizs és szárazfözelék szerepel. A természetbeni adományok között van még 110.000 ebéd is. Az élelem mellett még rengeteg ruhát és cipőt adományoztak a jótékony adakozók az akció céljaira. Hatezer méter szövet, 110 uj ruha, 650 pár cipő, 1300 takaró, sok fehérenemű, szalmazsák, kendő, szappan s rengeteg egyéb ruházati cikk szerepel az adományok között. A legnagyobb adakozó Esterházy Pál herceg volt, akinek adománya több mint százezer pengőt képvisel.

A szétosztás munkája már megkezdődött s a nyomorenyhitő akció vezetőségéhez két hónap alatt 40.000 kérvény érkezett be, még pedig 29.000 kérvény Budapestről, 11.000 kérvény pedig vidékről. A szétosztás során 10.000 szegény kapott már szentet és karácsonyig még 10.000 nyomorgó jut ingyen fához és szénhez.

Frigyés királyi herceg a kormányzóné nyomorakciójával párhuzamosan magyaróvári uradalmán nagyszabásu akciót indított Magyaróvár és Moson szegényeinek téli ellátására. A magyaróvári inségesek részére a főherceg kész ételeket osztat ki, míg a mosoni inségesek nyers élelmiszert és tűzifát kapnak. Esterházy Pál herceg a csornai járás inségesei részére az eddigi adományon felül 353 mázsza tűzifát ajándékozott.

Farkas István miskolci lelkész lesz Révész Kálmán püspök utódja. A tiszáninneri református egyházkerület vezetősége december hó 7-én délután értekezletet tartott Miskolcon, amelyen elhatározták, hogy az elhunyt Révész Kálmán református püspök helyébe Farkas István miskolci lelkészt jelölik.

Elhújasodásnál, köszvényél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a „Ferenc József” viz-kúra nagyon szép eredményre vezethet. A „Ferenc József” keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Minden községben

MOZIT LÉTESITÜNK!

ahol megfelelő helyiség és villanyáram van.

KÖLTSÉGMENTESEN

bemutatjuk a vetítőgépet.

BIZTOS JÖVEDELEM!

Közölje sürgösen címét

PATHÉ

vezérképviselet

Budapest, VII., Erzsébet-körút 44.

A „Vasárnap”-ra való hivatkozás nagy kedvezményt jelent.

Megsemmisítették Miklós román herceg házasságát.

Az egyik Bukarest környéki törvényszék december hó 7-én délután zárt tárgyaláson megsemmisítette Miklós oláh herceg és Dimitrescu asszony házasságát. A bíróság döntése szerint a házasságot érvényteleníteni kellett, mert a polgármester, aki előtt a polgári esküvő történt, nem volt feljogosítva a jegyesek összedására. Oláh hiradás szerint Miklós herceg hajlandó lemondani hercegi rangjáról, csakhogy házasságát érvényesnek ismerjék el.

A munkanélküliség ügye Pest-vármegye közigazgatási bizottságában. Pestvármegye közigazgatási bizottsága december 10-én délelőtt Preszly Elemér főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen elsősorban a munkanélküliség és az inségesek ellátása szerepelt. Nemes János indítványára a bizottság elhatározta, hogy feltrábat kéri a kereskedelmi minisztertől Budapest—kecskeméti—nagykőrösi út építésének megkezdését, ami a vármegye munkanélküli tömegeinek kenyeret adna. A bizottság a helyigminisztertől az újpesti rendőrség létszámának felemelését kérte. A főispán javaslatára a bizottság feltrá a népjóléti miniszterhez a vármegyei inségesek segélyösszegének felemelése végett.

Hat ökor: 300 pengő. Az egyik Szekszárd melletti uradalomban sürgős tartozások kiegyenlítésére el kellett adni hat darab vágóókrót. A hat ökörért összesen csupán 300 pengőt adtak, ami élősuly szerint kilogrammonkénti 9 filléres egységárnak felel meg.

Öngyilkos lett Schill tábormok, a puccskísérlét egyik vádlottja. A közelmúltban leleplezett puccskísérlét ügyében a rendőrség tovább folytatta a nyomozást, amely során december 10-én letartóztatta Schill Ferenc nyugalmazott tábormokot, a csendőrség volt felfigyelójét. A tábormokot a katonai törvényszék Margitkörti fozházában helyezték őrizetbe, ahol egy óvatlan pillanatban törülközőjére felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halott volt. Schill tábormok nem hagyott hátra búcsulevelet s így minden valószínűség szerint letartóztatása miatt követte el a véstetést. A puccskísérlét többi vádlottját a vizsgálobíró Gulnai Molnár Ferenc és Raád Árpád kivételével szabadlábra helyezte, azonban a vádtandás lázadás véghezvitelére létreított szövetség büntette miatt az összes gyanúsítottakat fogságba tartotta. Fannay László gazdasági tiszt fölött a katonai hatóságok ítéleznek.

Pusztító orkán Feldebrón. A Heves-megyei Feldebrón községben december hó 11-én délután borzalmas erőű orkán dühöngött. A vihar letépte a házak tetefét, kerítéseket döntött ki és több fát tövestől kicsavart. A rettenetes időjárás sok kárt okozott a községben, amely az ítéletidő után olyan volt, mint egy esatér. A károsultak felségítésére mozaalom indult meg.

Községavatás Visontán. Szép ünnepség keretében avatta fel Boronkai Károly főszolgabíró Visontán az új községházat. Tóth Béla körjegyző beszéde után Tanczos Dezső lelkész áldotta meg az épületet. Este a kulturházban milkedvelőelőadás fejezte be az ünnepséget.

Esti imája közben megfojtottak egy asszonyt. Több, mint egy hónappal ezelőtt Poroszló, hevesmegyei községben holtan találták özvegy Oláh Bálintné jómódu gazdaasszonyt. Mivel semmi gyanus körülmény nem merült fel a halálessel kapcsolatban, az özvegyasszony holttestét eltemették. Egy bünygyéből kifolyóan a csendőrök most kinyomozták, hogy Oláh Bálintné Halász Lajos huszonnyolc éves napszámos ölte meg. A gyilkos bevallotta, hogy az öreg asszonyt esti imája közben fojtotta meg, azután kirabolta. A gyilkos napszámost letartóztatták.

Levetkőztették és meggyújtották a galambosi postamestert. Vitéz Farkas László galambosi postamester december hó 7-én, este 9 órakor a komáromi országunton ismeretlen suhanok támadták meg. A suhanok, számszerint heten, rátnadtak a postamesterre, a földre teperték és leszedték róla felső ruháit. A suhanok azután benzinnel leöntötték az összekötőzött postamestert és meggyújtották. Szerencsére egy kocsi haladt az országunton, amitől a banditák megijedtek és elfutottak. A kocsi utasainak segítségével a postamesternek sikerült a tüzet magán eloltania, de ekkorra már súlyos égési sebeket szenvedett. A csendőrség erőlyes nyomozást indított az elvetemült banditák közrekerítésére.

Megszüntették a berni magyar követséget. A Kormányzó Ur a külügyminiszter előterjesztésére a berni (Svájc) magyar királyi követség megszüntetését engedélyezte és terjékfalvi Pareher Félix rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a berni követség vezetése alól felmentette.

Regényfolytatásunk anyagtorlódás miatt mai számunkból kimaradt.

Olvasó, társaskörök, vendéglősök és kaszinók figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent *Pathé* hirdetésre és megjegyezzük, hogy állandó keresetet jelent egy ilyen gép felszerelése, ami egy filléres sem kerül. *Ezzel a géppel olcsó mozifilmet lehet tartani minden üzemeltetés nélkül.* A cég díjmentesen elszállítja a gépet a kívánt helyre, felszereli és üzembe helyezi, csupán a műsorért fizetendő kölcsön-díj. Bővebb felvilágosítást ad a *Vasárnap* kiadóhivatala, Budapest, VIII., József-körút 5.

Ócskaruhgyűjtés a fővárosban. *Mihalovich* Zsigmond dr. plébános, érseki biztos vezetésével a budapesti plébániák karitás szervezetei december 14-én és 15-én a főváros egész területén ócskaruhgyűjtést rendeztek. Társzekerek állottak meg a házak előtt és fürge cserkészfluk szedték össze az adakozók elkészített ócskaruháit. Az összegyűjtött ruhákat a karitás központ kijavaltatja és kiosztja a budapesti inségesek között.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. *Hogyan védekezem a zsiszik ellen?* 2. *A föld-reform során kapott földet hogyan lehet átírítani másnak a nevére?* (G. J., Sőtör.) — **Felelet:** 1. Zsiszik ellen a legjobb orvosság a magtár teljes kitisztítása és újrameszelése. A tisztítás tartama alatt a zsiszikes gabonát vagy lenesét ponyvára kell szűjelletíteni. A gabonából előmászó zsisziket össze kell seperni és tüzre kell tenni. 2. Csakis az OFB engedélyével.

Kérdés: 1. *Négy polgári iskolát végeztem, villamoskalmaz akarok lenni, hová forduljak?* 2. *Hol kell jelentkezni, hogy felvegyenek levélhordónak?* (Köri tag, Kaládja.) — **Felelet:** Budapest villamoskalmazokat a Budapesti Székesfővárosi Közelkedési R. T. alkalmaz. Jelenleg felvétel nincsen. A vállalat igazgatósága VII., Akáca-utca 15. sz. alatt van. 2. Az egyes postai igazgatóságoknál vagy pedig Budapestben a postavezérgazgatóságnál (I. Krisztina-körút 12.). A felvételhez szükséges: születési-, erkölcsi-, magyar állampolgársági- és iskolai bizonyítvány.

Kérdés: 1. *Hol kaphatnék megfelelő korai termelésű burgonyát?* 2. *Kapható-e nálunk az earstling nevű hollandi burgonyafajta?* 3. *Mikor szükséges ezekeknél a burgonuknál az előcsiráztatás?* (E. J., Soltvarkert.) — **Felelet:** 1. Talajukra megfelelő korai termelésű burgonya vetőgumót kaphat a Mauthner Ödön Magtanyészési R. T., Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33. és a Monori Magtanyészési R. T.-nál. IV., Kossuth Lajos-utca 3. szám. 2. Érdeklődjék a nevezett részvényirtárságoknál. 3. A magkereskedők az ajánlott burgonyafajták előcsiráztatási idejét a vetőgumó küldése alkalmával megadják.

Kérdés: 1. *szabad-e a kőműves-segédnek önálló munkát vállalnia?* 2. *Hány órára tart hetenkint a leventegyakorlat?* 3. *Hol van az Országos Földbirtokrendező Bíróság?* 4. *Hová írhatok Bodán Margit énekesnőnek?* 5. *Hol van Budapestben a Studio?* (S. J., Bolhó.) — **Felelet:** 1. Önálló munkát nem vállalhat. 2. Általában hetenkint három óra. 3. Budapest, V., Klotild-utca 15. szám. 4-5. V., Budapest, VIII., Sándor-utca 7.

Kérdés: 1. *Uradalom határán lakom, amiből sok kellemetlenségem származik. Ha jöszdágaim rámennek az uradalom földjére, azokat az uradalom betereli, a baromfit lelövi. Viszont az uradalom munkásai egész nyáron át az udvaromon keresztül jártak vízfér, amikor a kaput sokszor nyitva hagyták vagy pedig úgy becsapták, majdnem kidült a kapufa. Mit tehetek az engem ért sérelmek ellen?* 2. *Annak ellenére, hogy loramat méa tavasz folyamán eladtam, kivetették rám a közmunkavállalást, tartozom-e azt megfizetni?* 3. *Szállítanak-e most kőföldre 16-ünk vágóállatot?* (F. M., 5579. számú előfizető.) — **Felelet:** 1. Az állataira vigyázni kell, viszont ön is követelheti jogainak tiszteletben tartását. Ha a kuthoz az uradalomnak nincsen szolgalmi joga, úgy ön nem köteles megengedni kuthjának használatát. 2. Tekintettel arra, hogy az 1931. közmunkavállalás már rögzítve volt, annak törlését 1932-ben kérheti. 3. Jelenleg Ausztriába szállíthatunk vágómarhát hetenkint 193 darabot: Olaszországba, Svájcba és Franciaországba korlátozás nélkül; Lettországba, Magyarországból szarvasmarhát kívüni. Sertést Csehországba és Ausztriába szállíthatunk. A szállítási engedély végett a Magyar Mezőgazdasági Kiviteléi Intézethez (Budapest, V., Rudolf-rakpart 6.) kell fordulni.

REJTVÉNYEK VÁSÁROK JEGYZÉKE

1. Betű- és szórejtvény.

e e e d d d
e e e d d d Y
E

(Beküldte Gerits Vendel Liszról.)

2. Szórejtvény.

95 éves $\frac{A}{O}$

(Beküldte Kovács József Délegyházról.)

3. Szórejtvény.

ség s s
ség s s S S
(e=e)

(Beküldte v. Balogh László Dögéről.)

4. Szórejtvény.

huzás y
T

(Beküldte Kuttor Barna Sajóközincéről.)

5. Szórejtvény.

atya penészes $\frac{Y}{A}$
(a=i) (-os)

(Beküldte Sziklay Ede Bozsokról.)

6. Szórejtvény.

nyit kutyá csinálja ó
u=o

(Beküldte Boda Mihály Törökszentmiklósról.)

A rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő évi 2-ik számban közöljük.

A 49-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Háromfa**. 2. Szórejtvény: **Napló**. 3. Szórejtvény: **Kelengye**. 4. Szórejtvény: **Tarkabarka**. 5. Szórejtvény: **Babona**. 6. Szórejtvény: **Papír**.

Helyesen megfejtették: Gachal Annuska, Kovács Bálint, Bárány Jenő, Kecskés Béla, Király Lajos, Faluszövetség Galgagyörk, Gábor Ildiko, Bánfy Gyula, Selymes Lajos, Kardics Ernő, Stier József, Kereki Piroska, ifj. Gaál Istváné, Szántó István, Tóth András, Kocsis Erzsébet, Nagy István, Szabó Lajos, Kovács Péter, Szénási János, Fekete Lajos, Székely Ilonka, Nagy Béla, Barna József és Kovács László.

Jutalomkönyvet nyertek: Ifj. Gaál Istváné (Turkeve), Kereki Piroska (Kaba), Stier József (Baranyaszőlőrcine), Baranyi Jenő (Majsajakkabszállás) és Kardics Ernő (Gógánfa).

Az 50-ik számban közölt rejtvenyek megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Eredeti

The Whitworth kerékpárok

Central-Bobbin varrógépek. Gramofonok és rádiók kényelmes részletre. Alkatrészek nagyban árban. Friss külsők P 5.80-tól, belsők P 1.80-tól, lánc P 2.80-tól, stb. Nagy javítóműhely. 1000 képes árjegyzék ingyen.
Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körcs 3/v.

December hó 20-án, vasárnap.

Kirakodóvásár: Szarvas.

December hó 21-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Hőgyész, Jászkarajenő, Kálozd, Kisvárd, Mezőkeresztes, Mohács, Moson, Nova (sertésvásár bizonytalan), Putnok, Recsk, Somlóvásárhely (sertésvásár bizonytalan), Szentlőrinc, Tokaj (sertésvásár bizonytalan), Vác. — Ló-, marha- és sertésvásár: Martonvásár, Nagyvázsöny, Pásztó. — Kirakodóvásár: Nagylózs, Tatabánya. — Sertés- és kirakodóvásár: Rajka. — Marha-, sertés- és kirakodóvásár: Szentgotthárd.

December hó 22-én, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Balkány, Letenye (sertésvásár bizonytalan). — Kirakodóvásár: Martonvásár, Nagyvázsöny, Pásztó.

December hó 23-án, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csepreg, Zalaszentgrót (sertésvásár bizonytalan).

December hó 24-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Szil.

December hó 25-én, pénteken.

Nagykarácsony napja, nincsen vásár.

December hó 26-án, szombaton.

Karácsony másodnapja, nincsen vásár.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 14-én.)

GABONATÖZSDE

KÉSZÁRUPIAIC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik, Budapestben.

Buza: Tiszai 78 kg-os 13.20—13.70, 78 kg-os 13.35—13.85, 79 kg-os 13.50—14, 80 kg-os 13.60—14.10, felsőtiszai 77 kg-os 12.35—12.65, 78 kg-os 12.50—12.80, 79 kg-os 12.65—12.95, 80 kg-os 12.75—13.05, jászági 77 kg-os 12.30—12.60, 78 kg-os 12.45—12.75, 79 kg-os 12.60—12.90, 80 kg-os 12.70—13, dunántúli 77 kg-os 12.30—12.60, 78 kg-os 12.45—12.75, 79 kg-os 12.60—12.90, 80 kg-os 12.70—13, dunántúli 77 kg-os 12.35—12.65, 78 kg-os 12.50—12.80, 79 kg-os 12.65—12.95, 80 kg-os 12.40—12.70, 78 kg-os 12.55—12.85, 79 kg-os 12.70—13, 80 kg-os 12.80—13.10. A különleges (80 kg-os) tiszai buza 14.45—15.25 pengő. Rozs: pestvidéki 14.65—14.80, egyéb rozs 14.65—14.80. Takarmányrpa, elsőrendű 18—18.75, másodrendű 17.75—18, felvidéki sörárpa 21—24.50, egyéb sörárpa 20—21. Zab, elsőrendű 23.25—23.75, másodrendű 23—23.25. Tiszai tengeri 14.70—15, egyéb tengeri 14.70—14.80 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza márciusra 13.73—13.77, májusra 14.68—14.69. Rosis márciusra 15.74—15.76 pengő métermázsánként.

A készáru piac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) A külföldi kereslet gazdasági magvak iránt úgyszólván teljesen megszűnt, ennek dacára a belföldi forgalom meglétként, ami részben spekulatív vételek eredménye. *Láheremag,* Irányzata e héten is szilárd volt, a készletek erősen megesapattak; a belföldi magas árak következtében a külföldi forgalom szünetel. *Lucernamag* szilárdabban, a belföldi árak külföldi paritás fölé emelkedik. *Batacimmag,* a termelők részéről alig van kínálat, ára állandóan emelkedik. *Tavaszi búkkönyv* szintén szilárd és miután idejünk rosszul sikerült, minden valószínűség szerint behozatalra leselkedni utalva. *A budapesti áru- és értéktőzsde jegyzései 100 kilonként, nyersáruért, budapesti paritásban:* Káposztarepe 25—26, vörös köles 14.50—15.50, vegyes köles 14—14.50, lucerna 78—90, lóhere 130—145, lenmag elsőrendű 25.50—27, lenmag másodrendű 24—24.50, napraforgó fehér 23—25, kék mák 76—78, Viktória-borsó 26—30, zöld borsó 25—29 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 46—52, duplanullás finom részalított 40—44, nullás 40—44, kettős főzöliszt 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraaktakarmányiac. Árpakora 13.50, borsóhéj 13, borsókora 13, bukkönyv 13, konkolydara 14, lenmagpogácsa 20, napraforgópogácsa 19, reppogácsa 15, rozskolyó 13, rozskora 13.75, rozso 12, rozstakarmányliszt 17, szójabab-pogácsalízst nagyban 28, szójabab-pogácsalízst kicsinyben 30, tökmagpogácsa 23 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 8—10, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 6.50—7.50, muharszéna 9—11.50, lucerna-széna 10.50 pengő métermázsánként.

Cirokszakál takaró szalma átlagárban 14—16, bélesszalma átlagárban 8 pengő métermázsánként. — *Ciroknyagban* üzletkötés nem volt.

Borjувásár. Elő belföldi szópörjувok: Elsőrendű 0.72—0.82, kivételesen 0.85, másodrendű 0.60—0.70 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Juhvásár. Jegyzett árak elősúlyban: 0.20—0.28 pengő kilogrammonként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) 0.62—0.64, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 0.62—0.64, 1½—2 éves úszók 0.58—0.61, 1½—2 éves tinók 0.58—0.61, fiatal, friss fejős tehén 0.85—0.95 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Csikó 25, igaz kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 200—350, igaz kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 110—250, számar 28—40, alárendelt minőségű lovak 12—130, vágólovak 8—120 pengő darabonként.

Gyapju. Mintegy 250 métermázsra cserélt gazdát az elmúlt héten 1.40—1.46 pengő áron. A kereslet és kínálat a legkisebb mértékre csökkent.

Marhavásár. Ökör, legjobb minőségű 70, közepes 52—54, gyenge 36—42, bika 40—46, tehén 54—64, közepes 34—52, gyenge 30—35, növendékmarha 38—53, eszontozni való marha 21—26 fillér kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 74—82, közepes 82—90, nehéz 90—98, prima 92—96 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Nyersbőr. Marhabőr (minden sulyban) magyar 0.90—0.95, tarka 1—1.10, borjubőr (rovíd lábbal) 6.65 kilogrammra 1.50, nehezebb 1.35 pengő kilogrammonként.

Husvásár. *Marhabús* a nyílt piacokon: Rostélyos, vastag hátszín, felsől, fehérpecsenye, hosszú, gömbölyű felsől 140—280, farró, lapocka, puha hátszín 140—260, szegye, dagadó 100—160, gulyásnak való 80—160 fillér kilogrammonként. — *Borjubús:* Felszeletelt comb 220—320, sütnivaló 120—280, pörköltnek való 90—200 fillér kilogrammonként. — *Juh- és báránybús:* Juhcomb 120—160, gerinc 80—120, lapocka 80—120, pörköltnek való 60—100. — *Sertésbús:* Friss karaj 170—230, friss comb, tarja, lapocka 148—160, friss oldalas 144—160, füstölt sertésbús, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—280, vidéki 220—320, olvasztani való szalonna 146—180, sózott kenyérszalonna 180—200, füstölt 180—220, hárj 160—186, zsinos tepertő 180—200, helybeli sertészsír 180—192 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás: *Elő állatok a nyílt piacokon:* Tyúk 180—320, csirke 90—250, ruca 180—240, pulyka 350—550 fillér darabonként. — *Lélt állatok:* Tyúk 150—200, csirke 150—260, káppan 220—260, hizott ruca 140—170, sovány 120—130, lud, hizott 140—170, sovány 130, pulyka, hizott 160—200, sovány 140—150, ludmáj 300—700, lúdszár és hárj 180—220 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss tea-tojás 13—15, főzöttojás 9—12 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bérben darabonként 200—400, ki-fejtve, bér nélkül 150—150, szarvascomb 200—260, gerinc 250—450, lapocka 100—150, többi része 60—80, czerinc 400—500, comb 280—300, többi része 60—100, vaddisznógerinc 200—240, comb 200—240, többi része 50—150 fillér kilogrammonként, fácán 200—300, fogoly 100—160, fenyvesmadár 100 fillér darabonként.

Hal. *Elő állatok a nyílt piacokon:* Harsa 280—400, ponty 150—200, kárasz 100—140 fillér kilogrammonként. — *Rák:* 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 30—34, főzölfejtő 16, aludttej 100, tejszín 240—280, tejföl 120—200, centrifugált tea-vaj, tömbben 320—360, 10 dekás csomagolásban 360—440, főzövaj

260—320, szedett vidéki 260—320, tehénturó 80—100, sovány tehénturó 40—70, juhturó 180—240, keverturó 140—200, trappista, hazai 180—280 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 28—80, borsó, hántolt, feles 42—80, bab, fehér, aprószemű 24—32, nagyszemű 40—100, színes 34—48, finom árpakása 70—100, durva 46—56, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa 10—16 fillér kilogrammonként, petrezselyem zöldjével kilogramma 14—20, zeller zöldjével, udonság, darabja 3—10, zeller kilogramma 26—36, kalarábé zöldjével 3—10, zöldség 16—24, kalarábé, őszifajta 20—30, karfiol 28—60, vörshagyma, makói 34—38, közönséges 34—38, fokhagyma kilogramma 36—70, réhérépa, savanyított 30—40, cékla 14—24, fejeskáposzta, hazai 10—18, savanyított káposzta 30—36, kelkáposzta 14—36, kelbimbó 80—100, vöröskáposzta, hazai 18—30, fejessaláta, hazai 4—12, fodros-saláta, hazai, darabonként 10—30, galambegysaláta 140—260, torma, hazai 40—140, őszi rózsburgonya 12—14, nyári róza 16—18, Ella 10—12, közönséges 10, kifli 18—24, tömör csiperkegomba 200—300, száritott gomba 600—1000 fillér kilogrammonként, feketeetek kilogrammonként 16—26, hízoposretek csomója 8—20, ceetben savanyított ugorka 100—140, vizes 60—80, savanyított paprika kilogramma 100—140, süttők kilogramma 14—20, főzöttök kilogramma, udonság 18—36, tök, gyalult kilogramma 36—40, paradicsom, konzerv, literje 80—100, sóska 34—60, paraj, tisztított 14—36, gyökerez 12—30 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 60—100, közönséges 26—28, nyári édes 36—70, rétesalma 30—60, nemes fajkorte 60—180, közönséges 40—80, bírsalma 26—50, rélire eltett csemegegyöngy 80—160, közönséges szőlő 24—70, naspolya 40—60, gesztenye 36—80, hazai aszaltszilva 110, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 140—360, keményhéjú dió 60—100, dióhéj 260—480, mogyoró, héjazott 360—440, mandula, héjazott 440—640 fillér kilogrammonként.

Burgonya. *Nagyban árak:* Wohltmann, étkezésre 6—6.30, Wohltmann, ipari 4—4.20, Krüger, étkezésre 6.50—6.75, Ella, étkezésre 7.50—8, nyári róza, étkezésre 11—12, őszi róza, étkezésre 8.25—9 pengő métermázsánként.

Fűszer, mák, méz és házi szappan. A nyílt piacokon: Édes, nemes-paprika 300—360, felédes, gulyás 280—320, rózspaprika 240—280, erős 160—200, kereskedelmi 100—165, kék mák 92—110, pergett méz 120—160, házi szappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szegeden: Édesnemes 1.50—1.60, felédes 1.10—1.20, rózspaprika 0.80—0.90, másodrendű 0.55—0.65, harmadrendű 0.25—0.30; csöves fűzerpaprika füzérenként 1.60—2.20. *Kalocsán:* Édesnemes 1.30—1.40, rózspaprika 0.70—0.90, másodrendű 0.30—0.60, harmadrendű 0.20—0.25, fűzérés csöves paprika 0.60—0.75 pengő kilogrammonként.

Borpiac. Az idei rossz őszi időjárás miatt a bor minősége az országban két csoportra oszlott. Azok a borok, amelyeket az esős időjárás miatt erősen rothadt szőlőből préseltek és nem részesültek megfelelő kezelésben, nagyon hajlamosak a barnatőrésre. Az egészséges borok iránt állandóan van érdeklődés és ilyen vételekért hektoliterfokonként az termelői állomás 8—9 pengőért fizetnek, addig a tőrésre hajlamos, beteg borok iránt érdeklődés nincsen és ilyen inkább csak a párlat-készítők vásárolnak 5—6 pengős áron hektoliterfokonként. Óborokban teljes az üzletlenség, a névleges árak hektoliterfokonként 1.10—1.30 pengő között mozognak. Fajborok iránt a kereslet minimális. Már vidéken hektoliterenként 18—20 pengő körül mozognak az áruk minőség szerint.

Szesz- és szeszitalok. A *detailforgalomban* finomított szesz változatlanul, *denaturált szesz* 5 barell vételénél 73½, 1 barell vételénél 77½ pengőn kelt el készpénzfizetés mellett. *Gyümölcsátpatika,* Törköly-szesz 2.60—2.70 pengőn, seprőszesz 2.80 pengőn, szilvaszesz, nyári áru 3.40—3.50 pengőn, kékáru 4 pengőn kelt el az termelői állomás + 3% forgalmi adó 10.000 literfokonként. *Borpiac* 2.90—2.92 pengő az termelői állomás 10.000 literfokonként + 3% forgalmi adó.

Papiac. A *tisztítási* rövid tartamu ellenükélt után ismét elyengült. Csak búkkfában van számottevő kereslet, míg tölgy- és cserjén csak nyomott árak mellett lehet elhelyezni. Egy éves belföldi búkkfában az budapesti paritásban 320—330, két éves tölgy- és cserjésből 275—290, egy éves cserjésből 245—260, hántolt fáé 325—330, imparti búkkfa ára vámmal együtt 340—345 pengő vagononként. — *Pengő jában* a kínálat megszűnt, az árak emelkedtek. Egy belföldi csoport 75.000 köbméter erdélyi fenyőfát költött le és azt egy szonolki fűrésztelen dolgoztatja fel. — *Keményfában* az erdőbirtokokkal csak kis üzletek jönnek létre nyomott árakon.

Idegen pénznemek vételei és eladási ára december hó 14-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy évad:* Angol font 19.40 (19.89); dollár 5.75 (5.73), hollandi forint 2.30 (2.32), német márká 1.35 (1.36), svájci frank 110 (111) pengő. *Egy pengőnél kevesebbe kerül:* Cseh korona 16.92 (14.02); szerb dinár 10.12 (10.20); francia frank 22.35 (22.55); lengyel zloty 63.85 (64.35); oláh leu 3.45 (3.42); olasz lira 29.10 (29.40) darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.